

Švietimo lyderystės forumo pranešėja I. Petraitytė-Lukšienė: Lietuvos mokyklos jau yra atviros

Evelina Kislych-Šochienė

Š. m. vasario 28 d. – kovo 1 d., įgyvendinant projektą „Lyderių laikas 3“, buvo surengtas ketvirtasis nacionalinis švietimo lyderystės forumas (vyksta nuo 2013 metų). Šiame forume dalyvavo visų Lietuvos savivaldybių atstovai ir svečiai iš keturiuose žemynuose esančių 24 pasaulio valstybių, kuriose veikia stiprios lietuvių bendruomenės.

Nacionalinis švietimo lyderystės forumas telkia Lietuvos švietimo bendruomenę ir kitus neabejingus šiai sričiai svarstyti ir spręsti aktualiausių švietimo klausimų. Jame dalinamasi vertinga patirtimi ir sektiniais pavyzdžiais.

Ketvirtojo forumo pasirinkta tema – „Lietuvos mokykla – atvira pasauliui“. Buvo kalbama apie mokyklą, gyvuojančią laisvoje šalyje, atvirą migruojančioms idėjoms, kultūroms, skirtingiems mokiniams ir jų šeimoms, socialiniams, kultūriniais iššūkiams ir naujoms galimybėms.

Lyderystės forumo dalyvavo ir užsienio lietuvių bendruomenių atstovai, tarp jų ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Dalia Henke, Miuncheno Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Irma Petraitytė-Lukšienė bei ilgametė Štutgarto Lietuvių Bendruomenės valdybos narė Rasa Modic.

Kalbiname I. Petraitytę-Lukšienę apie įvykusį renginį ir Lietuvos mokyklų atvirumą pasauliui.

Irma, ar šiame forume dalyvavai pirmą kartą?

I. Petraitytė-Lukšienė su Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktoriumi Marijumi Gudynu

Taip, šiame forume dalyvavau pirmą kartą, tačiau migracijos, ugdymo daugiakultūroje aplinkoje temos man yra labai artimos. Jau antri metai iš eilės esu Miuncheno miesto visų pradinių ir pagrindinių mokyklų bendro tėvų komiteto narė (*Gemeinsamer Elternbeirat für die Grund- und Mittelschulen in der Landeshauptstadt München*), taip pat esu Bavarijos ugdymo politikos forumo narė (*Das Forum Bildungspolitik in Bayern e.V.*).

Kokia buvo tavojo pranešimo tematika? Gal gali trumpai pasidalinti svarbiausiomis mintimis?

Skačiau pranešimą apie migraciją ir integraciją Bavarijos žemės mokyklose, taip pat dalyvavau diskusijoje „Migracija ir šeima: pokyčiai ir jų pasekmės kasdienybei“ kartu su Vytauto Didžiojo universiteto socialinių mokslų profesorėmis Aušra Maslauskaite ir Milda Ališauskiene, Vilniaus universiteto docentu psichoterapeutu Eugenijumi Laurinaičiu ir Utenos raj. Užpalių gimnazijos direktoriumi Rimantu Žvirbliu.

Pasakojau apie tai, kaip mokyklos integruoja migrantų vaikus Bavarijos žemėje. Kokius projektus jos vysto, kokią aplinką migrantų vaikams kuria, kad rastų savo vietą mokykloje ir jaustųsi mokyklos dalimi. Kokią reikšmę čia turi kultūra ir religija – ar jos tikrai atlieka pagrindinį vaidmenį? Kalbėjau apie politinio švietimo indėlį šioje srityje, taip pat apie empatiją migrantams.

Pateiksiu keletą pavyzdžių. Moterys ir motinos vaidina svarbų vaidmenį integracijos procese. Jų požiūris, pasirengimas ir jų noras integruotis yra svarbūs ne tik savo, bet ir visos šeimos integracijos sėkmei. Taip pat pačios migruojančios šeimos socialinis statusas dažnai lemia vaiko įsitraukimą ar neįsitraukimą į visavertį dalyvavimą mokyklos gyvenime. Popamokinės veiklos pačioje mokykloje užima ypatingą vaidmenį integracijos procese. Etninių ryšių stiprinimas migracijos paliestoje visuomenėje yra labai svarbus – veikia kaip apsauga nuo galimos diskriminacijos ir atskirties, netgi kaip apsauga nuo depresijos (Portes & Rumbaut, 2001). Kalbėjau ir apie tarpkultūrinį bei politinį ugdymą, pavyzdžiui, demokratijos temas mokykloje – ypač dėl artikuliacijos galimybės. Bendruomeniškumas, visuomeninės veiklos prisideda prie sėkmingos integracijos naujojoje kultūroje. Kėliau klausimą, ar integracija, perimant tos šalies vertybių sistemą ir kultūrą, nėra tolygi prisitaikymui.

Per paskutiniuosius 15 metų Miuncheno miestas yra intensyvioje augimo fazėje. Nuo 2013 m. žmonių skaičius kiekvienais metais padidėja 30000. Taigi kiekvieną dieną į Miuncheną atvyksta ir čia įsikuria 80 žmonių. Kai kurias Miuncheno miesto mokyklas lanko apie 80% ar net 90% migrantų vaikų iš 40 skirtingų kultūrų. Tad heterogeniškumas tapo raktine sąvoka aktualiame ugdymo diskurse.

Kaip vertini tokių forumų, globalių konferencijų naudą?

Tokių forumų metu galima akivaizdžiai pamatyti, kad tam tikros temos, problematika, tie patys ar panašūs klausimai yra svarstomi ugdymo įstaigose, bendruomenėse ir kasdienybėje visame pasaulyje. Pavyzdžiui, tokios temos, kaip bendruomenių stiprinimas, lyderystės ugdymas, kartu draugystė, integracija, lituanistinis švietimas, ryšių stiprinimas su Lietuvos institucijomis, gerosios patirties Lietuvai perdavimas.

Taip pat užmezgami ryšiai su įvairių bendruomenių atstovais, naujai kuriami arba stiprinami kontaktai su Lietuvos institucijomis, atsiveria daugiau galimybių tarptautiniam bendradarbiavimui. Ugdomas savo pačių atvirumas.

Kokie būtų ryškiausi Tavięji pastebėjimai?

Pirmasis pastebėjimas yra labai džiuginantis – laiko pokalbiams su lietuviais iš viso pasaulio pritrūksta visada! Nors kartu praleidome keturias dienas, pokalbiai ir keitimasis patirtimis neišsisemdavo. Pasitvirtino, kad Lietuvos švietimo įstaigų, ypač mokyklų, taip pat savivaldybių atstovai yra labai atviri bendroms veikloms su kitų šalių lietuvių bendruomenėmis. Mokyklų vadovai, ugdymo centrų darbuotojai turi minčių ir noro kurti pasauliui atvirą mokyklą – neretai jie jaučiasi vieni, stinga palaikymo, finansavimo. Apie tai teko kelis kartus išgirsti forumo metu. Kitas pastebėjimas – kur žurnalistai? Kiekvieną dieną forumas sutraukė po 300 dalyvių. Jame dalyvavo apie 60 mokyklų vadovų, beveik visų Lietuvos savivaldybių atstovai, pusšimtis mūsų pasaulio lietuvių iš 24 valstybių ir 4 kontinentų – tarp jų lituanistinių mokyklų vadovai, bendruomenių valdybų pirmininkai, lietuvių klubų atstovai. Visi atvyko kalbėtis Lietuvai aktualiomis temomis. Atvyko dalintis, pasakoti. Sutikti teko tik „Pasaulio lietuvio“ redaktore.

Pasaulio (Norvegijos, Švedijos, Prancūzijos, Vokietijos) lietuvių bendruomenių

pirmininkės forumo metu

Savo viešnagės metu taip pat dalyvavai LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje, pristatant Lietuvos demografinės, migracijos ir integracijos politikos strategijos projektą 2018-2030 m.?

Taip, dalyvavau kartu su PLB pirmininke Dalia Henke, su Suomijos, Norvegijos, Urugvajaus, Australijos lietuvių bendruomenių atstovėmis. Buvo kalbama apie palankios šeimai aplinkos kūrimą Lietuvoje, pavyzdžiui, darbo ir išsipareigojimų suderinamumą, būsto, sveikatos, socialinių problemų įveikimo klausimus, ekonominį ir socialinį saugumą, geresnės emocinės aplinkos kūrimą, pasitikėjimo savo šalies institucijomis skatinimą. Taip pat kalbėta apie migracijos srauto valdymo užtikrinimą, vyresnio amžiaus žmonių integraciją į visuomenę, veiksmingos diasporos politikos kūrimą. Vienintelis dalykas, kurio pasigedau – tai sėkmingos integracijos strategijos, integruojant reemigravusius lietuvius, imigrantus iš kitų Europos šalių ir imigrantus iš trečiųjų šalių. Galbūt ir todėl, kad lygiagrečiai dalyvavau nacionaliniame švietimo lyderystės forume apie atvirumą migruojančioms kultūroms, skirtingoms šeimoms, apie pasauliui atviros mokyklos kūrimą, atvykstančiųjų iš kitų kultūrų integraciją, šito atvirumo, idėjinių ir finansinių resursų planavimo mano akys ir ieškojo.

Ko palinkėtumei Lietuvos mokykloms - tapti atviromis pasauliui? Kaip tai gali įvykti?

Daugybė tyrimų rodo, kad mūsų visuomenėje įvairovė labiausiai priimtina ten, kur įvairios kilmės, religijos ir kultūros žmonės jau ilgą laiką gyveno kartu. Tai reiškia, kad baimė nepažįstamam auga dėl trūkstantio kontakto. Galbūt ir įvairių šalių lietuvių bendruomenės galėtų prisidėti prie tokio kontakto skatinimo. Jos galėtų bendradarbiauti su mokyklomis Lietuvoje arba joms tarpininkauti. Aš jau forumo metu gavau užklausą iš vienos Vilniaus gimnazijos direktorės dėl bendradarbiavimo tarp Vilniaus ir Miuncheno mokyklų. O kitos mokyklos vadovė parašė man laišką prašydama padėti užmegzti kontaktą su kokia nors Bavarijos mokykla. Lietuvos mokyklos yra jau atviros, joms reikia tik daugiau resursų, palaikymo, kontaktų, galimybių apsikeisti patirtimi, galbūt ir patarimo. Manau, tokių resursų lietuvių bendruomenės visame pasaulyje tikrai turi.

Ačiū už pokalbį.

I. Petraitytės-Lukšienės asm. albumo nuotraukos

pasauliolietuvis.lt

Mielai pasidalysime svetainėje skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

